

„Wędrujący świat”

Paweł Wieprzowski, „Gazeta Bankowa” nr 18 (1018), 5 maja 2008, s. 47

Na rynku pojawiła się najnowsza książka Grzegorza W. Kołodko pt. „Wędrujący świat”, Wydawnictwo Prószyński i Sk-a. Pozycja ta nie jest, wbrew pozorom, typową, jak na profesora ekonomii przystało, naukową dysputą, choć zawiera wątki analizy ekonomicznej. Jest to swego rodzaju gawęda polemizująca z problemami dzisiejszego, zglobalizowanego świata, przy czym styl tej rozprawy, jak na tego autora przystało, jest również *politically incorrect*.

Książka podzielona jest na 10 rozdziałów, z których każdy traktuje o innym zakresie problemowym- od poszukiwania prawdy w nauce i polityce, poprzez dylematy filozoficzne aż na przemianach gospodarczo- środowiskowych skończywszy. Spektrum zagadnień jest bardzo szerokie, zarówno w tematyce jak i objętości (440 stron). Pierwsze wrażenie (zbyt dużej objętości) jest jednak sownie wynagrodzone prostym językiem lektury, wnikliwą analizą omawianych wątków wspartą licznymi wyjaśnieniami, które nie pozostawia czytelnikowi jakichkolwiek wątpliwości co do treści przemyśleń prof. Kołodko.

Dużą zaletą tej książki jest ilość ciekawych informacji i zadziwiających związków przyczynowo- skutkowych prezentowanych w sposób tak inspirujący, wręcz zmuszający do przemyśleń, że nie lada wysiłku wymaga zrobienie sobie przerwy w lekturze. Wszak na pierwszy rzut oka trudno jest powiązać upadek niewolnictwa na Karaibach z rozwojem upraw buraków cukrowych w Galicji w XIX wieku, lub znaleźć związek między hossą na rynku nieruchomości we Lwowie a rosnącymi lokatami Irlandczyków w Warszawie.

Francis Fukuyama autor „Końca historii”, charakteryzuje Grzegorza Kołodko jako „jednego z najprzenikliwszych obserwatorów światowej gospodarki (...)”. Rzeczywiście prof. Kołodko z racji swojego praktycznego doświadczenia (dwukrotny wicepremier, minister finansów, ekspert OECD, MFW, BŚ) dysponuje ogromną wiedzą. Nie boi się jednak formułować kontrowersyjnych tez („ (...) można by zdjąć połowę rezerw [walutowych NBP] i spłacić prawie połowę długu państwa (...)”)., jak też przedstawiać bardzo krytycznych ocen transformacji gospodarczych nie tylko na polskim gruncie (co jest już powszechnie znanym poglądem autora), ale również w byłym ZSRR („ (...) Związek Radziecki mógłby (...) jeszcze sobie przez czas jakiś poistnieć. (...) Ewidentnym celem ostatniej transzy kredytu MFW z lata 1998 roku było podtrzymanie nadęcia na rynku finansowym po to, aby umożliwić dobrze poinformowanym, i z Rosji i z Zachodu, ostatnią rundę dyskontowania zysków i zdążyć na czas przed załamaniem”).

Niemniej jednak obecna sytuacja w gospodarce USA stawia w nowym świetle uprawianą przez prof. Kołodko krytykę neoliberalnej myśli ekonomicznej, której właśnie sztandarowym przykładem były Stany Zjednoczone. Bardzo duże zaangażowanie Rezerwy Federalnej i administracji Busha w walkę przeciw nadciągającej recesji sugeruje, że być może konieczne będzie zrewidowanie kilku dotychczasowych aksjomatów ekonomicznych, do tej pory uważanych za receptę na „nieunikniony” sukces gospodarczy.

Kolejnym ważnym, aczkolwiek mniej kontrowersyjnym, tematem poruszonym przez autora jest kwestia zrównoważonego rozwoju jako swoistej TINA (*There Is No Alternative* - nie ma innej alternatywy). Przykłady cywilizacji Khmerów czy też miasta Tikal (centrum kultury Majów), u podstaw klęski których leżały katastrofy ekologiczne, dobitnie świadczą o wadze problemów przyrodniczych w XXI w. Wymarłe kultury były lokalnymi klęskami

człowieka, zaś globalizacja siłą takich zjawisk może multiplikować, czyniąc je zagrożeniem dla całej ludzkości.

Oryginalnym dodatkiem do tej książki jest internetowy blog – Nawigator (www.wedrujacyswiat.pl), w którym zawarte są wszystkie wykresy i tabele dotyczące „Wędrującego świata”. Uaktualniane na bieżąco, czynią tę książkę ponadczasową lekturą. Wielce inspirujące mogą się okazać stare pytania w świetle nowych informacji.

Lekturę tą warto jest mimo licznych kontrowersji polecić każdemu. Ogrom wiedzy i osobistych przemyśleń autora – globtrotera pozwalają wędrować po tym świecie niezwykle interesującymi ścieżkami. Z prof. Grzegorzem W. Kołodko można się zgadzać lub nie, ale należy z nim prowadzić polemikę. Książka ta wraz z Nawigatorem stwarza ku temu doskonałą okazję.